І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda", 81-83 Grand St
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArclay 7-4125

РІК LXVII. Ч. 24. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 5-го ЛЮТОГО 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 5, 1960 No. 24. VOL. LXVII

ПРЕЗИДЕНТ ЗА ПОСТАЧАННЯ СОЮЗНИКАМ НУКЛЕАРНОЇ ЗБРОЇ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер на пресовій конференції 3-го лютого заявив, що він є за те ,щоб змінити закон про охорону атомової енергії в тому напрямку, щоб ЗДА могли постачати нуклеарну зброю своїм союзникам. На думку Президента не можна відноситися до своїх союзників як до яких „молодших членів", недозволяти їм мати таку зброю, яку вже посідає їхній потенціяльний ворог. Айзенгавер казав, що це в інтересі ЗДА, щоб їхні союзники були сильніші і щоб почували себе безпечнішими. Ця заява Президента відкриває зміну дотеперішньої політики уряду в цій справі, і що треба буде змінити закон про охорону атомової енергії з 1958 року. Гадають, що Конґрес буде противитися цій зміні, а члени Спільної Конґресової Атомової Комісії вже висловлюють своє невдоволення з того, що Президент пропонує таку далекойдучу зміну в теперішньому атомовому законі. Президент не подав числа союзників, які мали б дістати атомову зброю від ЗДА, тільки сказав, що це мали б бути „держави, яким ми довіряємо, з якими маємо договори, що на випадок кризи будуть стояти з нами". Досі державний департамент плянував перевезти атомову зброю до Великої Британії на основі дотеперішнього закону, але голова Сенатської Атомової Комісії сенатор Клінтон Андерсон остеріґ уряд, щоб не перевозив атомової зброї без згоди Конґресу. — Президент багато часу присвятив на Конференції критиці своєї оборонної політики деякими високими військовиками. Президент назвав „парафіяльним" становище тих генералів, — які кажуть, що вони все „ліпше знають, як їхні зверхники". Президент не називав нікого по імені, але його заява відносилася до Команданта Стратегічної Летунської Команди генерала Томаса С. Повера, який вже кілька разів заявив, що для безпеки ЗДА треба б постійного летунського поготівля, щоб американські бомбовики постійно літали в повітрі і на випадок ворожої аґресії могли негайно почати відплатну акцію проти ворога. Генерал Повер твердить, що 300 ворожих ракет могли б знищити на землі американські бомбовики, бо ще нема алярмової системи, яка повідомляла б про ворожий налет. Президент виступив проти цього пропонованого постійного летунського алярму, заявивши, що він „непотрібний і практично не є здійснимий на довший час", бо його можна зарядити тільки на випадок крайньої необхідности. Секретар летунства Додлі С. Шарп ще того самого дня заявив, що треба б частину бомбовиків тримати постійно в повітрі. Також шеф штабу летунства генерал Томас Д. Вайт, як кажуть, має підтримувати генерала Повера. Президент свідомий того і тому сказав на пресовій Конференції: „Є забагато генералів, які мають різні роди ідей", але зараз додав, що він „не піддає в сумнів" патріотизму і чесноти цих військовиків.

Айзенгавер остерігає СССР в справі Берліну

Вашингтон. — Президент Айзенгавер заявив на пресовій конференції 3-го лютого ц. р., що СССР створить дуже напружену ситуацію, коли б він хотів відтяти Західній Берлін від Заходу і включити його як складову частину Східньої Німеччини. Президент не хотів відповідати на запити журналіста, чи, на його думку, Хрущов поновив змагання до заключення сепаратного миру з Східньою Німеччиною. Айзенгавер сказав, що під час побуту в ЗДА совєтський прем'єр Нікіта С. Хрущов не згадував про те, щоб Захід погодився на окремий мир із Східньою Німеччиною.

ОН вимагають виведення ізраїльських і сирійських військ з-над Галилейського моря

Мапка Палестини і сумежних країн із зазначеними стрілкою осередками нового конфлікту між Ізраїлем і його арабськими сусідами. Стрілка 1 показує на Ізраїльську границю, куди Єгипет мав би підводити свої війська, і стрілкою 2 позначено терен над Галилейським озером, на пограниччі Ізраїлю і Сирії, де востаннє почалися нові збройні сутички.

Тель Авів. — Ізраїльсько-арабська мішана перемирна комісія ОН, що працює під проводом полк. Раймонда Піріота, передала вимогу виведення військових з'єднань із спірної тепер области здемілітаризованої зони над Галилейським морем не тільки сирійському урядові, згл. Об'єднаній Арабській Республіці, але й теж ізраїльському урядові, що було промовчане в ізраїльських газетах і в радіо, як теж у повідомленні ізраїльського міністерства закордонних справ, де говорилося тільки про вимогу виведення сирійських військ. Вимога ця стосується невеликої території над Галилейським морем, де ізраїльські військові з'єднання знищили до тла арабське поселення Тавафік у відплату за застрілення ізраїльського вояка під час прикордонної сутички. Ізраїльська відплатна акція привела з черги до зайняття Тавафіку сирійським військовим з'єднанням і до започаткування концентрації єгипетських військ на західньому кордоні здемілітаризованої зони. Після спокійного відносно дня в околиці згаданої місцевости відновилися в середу бої і взаємне обстрілювання з моздірів і кулеметів. Ізраїльський уряд заперечує присутність ізраїльських військових з'єднань у спірній області, заявляючи, що, якщо і є там якісь з'єднання, то може бути мова тільки про поліційні відділи чи й окремих поліцаїв, висланих туди для утримування порядку, і рекрутованих з-поміж місцевого населення, згідно з постановами перемирного договору. Представники ОН заперечують будь-яку можливість рекрутування Ізраїлем поліцаїв у даній області. Друга сторона, зн. Сирія, не зважаючи на вимогу ОН в справі виведення військ, підводить, як повідомляють газетні кореспонденти — до кордонів здемілітаризованої зони дальші військові з'єднання. У своєму заклику до ізраїльського народу прем'єр Бен-Ґуріон ствердив, що „Ізраїль стоїть в обличчі важкого і мабуть вирішного мілітарного випробування".

● 25 членів ОН, здебільша представники азійських, африканських й арабських країн запротестували в листі до генерального секретаря ОН Даґа Гаммершилда проти плянованих французьким урядом атомових спроб в пустині Сагара.

36,981,000 МЕШКАНЦІВ СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ ПОДАЮТЬ СЕБЕ ЗА УКРАЇНЦІВ

Москва. — В середу 3-го лютого совєтський уряд проголосив дальші висліди минулорічного перепису населення Совєтського Союзу, цим разом його національний склад. Із статистики виходить, що тільки 36,981.000 мешканців Совєтського Союзу призналося до української національности, — з чого 87,6 відсотка говорить українською мовою. Із уже раніше опублікованих статистичних даних відомо, що кількість населення підсовєтської України виносить 41,892.000. З переданих американською пресою інформаціях сказано, що під час перепису „совєтським громадянам було дозволено подавати за свою таку національність, до якої вони вважають, що вони належать". Згідно з цими статистичними даними, національний склад населення Совєтського Союзу тепер такий: москалів — 114,588.000; українців — 36,981.000; білорусинів — 7,829.000, узбеків — 6,004.000; татарів — 4,969.000; казахів — 3,581.000; азербайджанців — 2,929.000; вірменів — 2,787.000; грузинів — 2,650.000; литовців — 2,326.000; жидів — 2,268,000; молдаванів — 2,214.000; німців — 1,619.000, і т.д., разом 108 національностей живе сьогодні на терені Совєтського Союзу. З усіх жидів тільки 20.8 відсотка подали за свою жидівські мову. З дальших статистичних даних виходить, що сьогодні на кожних чотирьох мешканців Совєтського Союзу припадає тільки один, що народився перед большевицькою революцією, а на всіх 208,826.650 мешканців тієї тюрми народів було в січні 1959-го року 1,929.000 неграмотних і 3.778.000 осіб з вищою освітою. В американській пресі подано деякі точніші дані про розселення жидів в поодиноких підсовєтських республіках. І так: в Російській республіці є 875,000 жидів, в Українській — 840,000, в Білоруській — 729,000, в Молдавській та в інших республіках є вже нижче 100,000. Найбільшу групу населення, бо 46,363.000 становлять діти у віці до 9 років. Найменші групи населення становлять чоловіки у віці від 39 до 49 років, що пояснюється великими втратами під час війни. Усіх 86,500.000 чоловіків і жінок є одружені. В американській пресі не подано ближчих даних про склад населення Української ССР. Якщо вони були опубліковані в совєтській пресі, то їх матимемо щойно за два-три дні.

Сенатор Саймінґтон вніс законопроєкт про реорганізацію військового проводу

Вашингтон. — Сенатор-демократ із Мізурі Стюарт Саймінґтон вніс законопроєкт про створення посту одного шефа штабу для всіх трьох родів збройних сил. Сенатор Саймінґтон гадає, що ця реорганізація на постах шефів штабу створить модерну оборонну структуру, яка матиме докладно визначені межі влади й відповідальности. Саймінґтон був давніше секретарем летунства. Його співробітник заявив, що головною ціллю нового законопроєкту є до мінімуму звести тертя між окремими родами зброї, але не ліквідувати їх, бо Саймінґтон є за те, щоб як окремий рід зброї залишилася і надалі морська піхота. Один шеф штабу мав би таку саму владу, яку виконують тепер об'єднані шефи штабів. Один шеф зайняв би місце теперішнього голови ОШТ, але мав би більшу від нього владу, бо теперішній голова не має права голосу, тільки старається своїм впливом мирити інших шефів штабу. — Згідно з законопроєктом Саймінґтона один шеф штабу мав би коло себе дорадників від кожного роду зброї, але ті дорадники не мали б жадного вирішнього голосу.

Голова Ради Федеральної Резерви рекомендує бюджетову надвишку

Вашингтон. — Голова Ради Федеральної Резерви Вільям М. Мартин свідчив у спільній Конґресовій Економічній Комісії і закликав Конґрес, щоб за всяку ціну змагав до бюджетової надвишки у висоті принаймні понад чотири більйони, як запропонував президент Айзенгавер, бо це є „мінімальна умова здорової фінансової політики". Ця комісія веде переслухання в справі економічного послання президента Айзенгавера до Конґресу, в якому Президент передбачає зріст економіки, якщо не будуть збільшені федеральні видатки і внаслідок цього не буде зростати інфляція доляра. Голова Федеральної Резерви Мартин казав, що федеральний дефіцит — це олива до інфляційної пожежі. На запит голови комісії сен. Пола Доґласа Мартин відповів, що Федеральна Резерва підтримує домагання уряду скасувати висоту відсотків від федеральних довготермінових бондів.

Недорозвинені країни не можуть чекати на фінансову допомогу

Ню Йорк. — Тут відбулася Конеренція для справ світового роззброєння і розвитку, яку підготовили 15 організацій, і в якій взяло участь 50 осіб від різних релігійних і політичних груп, що цікавляться справами світової політики. На цій конференції прийшли до висновку, що недорозвинені країни світу не можуть чекати на допомогу аж до того часу, коли великі держави погодяться на роззброєння, і внаслідок цього зменшаться видатки на оборону. Член американської делеґації до Об'єднаних Націй Макс Фінґер казав, що недорозвинені держави вже дістають допомогу від різних аґенцій ОН, а тепер ще діставатимуть від Асоціяції Міжнародного Розвитку. Представник індійської делеґації А. К. Мітра жалкував, що деякі країни допомагають біднішим державам на те, щоб політично їх собі з'єднати, або використовують допомогову акцію для політичних цілей. Цю конференцію спонзорували м. іншим, такі організації: Американське Т-во Об'єднаних Націй, Американці для демократичної акції, Об'єднані Світові Федералісти та інші.

Бенсон домагається нової пшеничної програми

Шикаґо. — Секретар рільництва Езра Тефт Бенсон промовляв на зборах Товариства Продавців Свіжих Овочів і Городини і твердив, що конче треба змінити теперішню пшеничну програму, бо вона вповні збанкрутувала. „Довший час ми старалися розв'язати проблему контролі продукції пшениці, але це до нічого не довело, бо змінилися ті часи, коли Конґрес ухвалював допомогу фермерам за випродуковану пшеницю. Чотири п'яті американської продукції не є контрольовані, і дуже добре розвиваються. Тільки одна п'ята частина є під контролею уряду, і вона знаходиться в фінансових клопотах". Якщо теперішня програма триватиме ще один рік, то вона коштуватиме знову уряд 3.5 більйона долярів. Теперішня допомога фермерам основана на відносинах з 1910-1914 років. Фермерську програму, казав Бенсон, треба змінити так, щоб вона була достосована до теперішніх відносин у фермерстві.

В БЕЛЗІ НА ЛЬВІВЩИНІ ВІДБУВСЯ НОВИЙ ПРОЦЕС ПРОТИ ЧЛЕНІВ ОУН

Як інформує мюнхенський тижневик „Шлях Перемоги", підсовєтський київський часопис „Робітнича Газета" подав у числі 12 (925) за 15 січня ц. р. повідомлення, що в місті Белзі на Львівщині — „чотири дні проходив судовий процес у справі націоналістичних виродків Дубецького, Кобака, Мухи, Гадія, Михайлюка та їх спільників". У висліді цього процесу „судова колегія Львівського обласного суду засудила всіх до страти". Підсудних обтяжував своїм брехливим свідченням якийсь Володимир Шевчук. Ще 11-го грудня 1959 року орган „всесоюзної центральної ради професійних спілок, московська газета „Труд", ч. 287 (11847) надрукувала статтю свого спеціяльного кореспондента А. Осіпова під заголовком „Низовская трагедия", заповідаючи згаданий процес. У своєму звідомленні Осіпов так з'ясовував передісторію цього процесу:

„Ніч з 13 на 14 квітня 1944 року була як рідко темна. І село Низи на Львівщині рано потонуло в сні. Яскраво світилися вікна лише однієї хати. В напаленій кімнаті, на почесному місці засідали „Дорош" і „Соловей". Так звали своїх керівників — Івана Саноцького і Павла Дубецького члени місцевої Організації Українських Націоналістів (ОУН). За звичайним дерев'яним столом розмістилося біля двадцяти озброєних людей. Ближче до „начальства" сиділи Григорій Муха і Володимир Кобак... колишній кулак Ярослав Гладій, псевдо „Запорожець" і Ярослав Михайлюк, що пройшовши курс у „вишколі" — спеціяльному навчальному закладі націоналістів — щойно повернувся в село.

Після такого вступу А. Осіпов пише, що Іван Саноцький, Павло Дубецький, Григорій Муха, псевдо „Галка", Володимир Кобак, псевдо „Володар", Ярослав Гадій — „Запорожець", Ярослав Михайлюк, Оринич та інші члени ОУН вбили в згадану квітневу ніч багато мешканців села Низи, большевицьких активістів та колгоспників. А „влітку 1944 року Дубецький, Михайлюк, Кобак, Муха і Гадій, продовжуючи виконувати накази „проводу" (так називались вищі наставники організації ОУН), прослідили одного з передових колгоспників, Михайла Драбика і позвірячому вбили його".

Осіпов твердить теж, що — „після визволення Львівщини від німецько-фашистських загарбників Дубецький, Кобак, Муха, Гадій, Михайлюк — перейшли на нелегальний стан, вступили до однієї з банд. Вони ховалися в лісах, нападали на місцевих мешканців і вояків. Муха брав участь в обстрілі авта прикордонників. У висліді був смертельно поранений офіцер Лапістов"... „Саноцький, Оринич і інші понесли заслужену кару" — писав тоді Осіпов, — а „швидко перед судом стануть Дубецький, Муха, Кобак, Гадій, Михайлюк". За повідомленням цитованої вище „Робітничої Газети", процес їх відбувся оце в місті Белзі і всіх їх засуджено до кари смерти.

В СССР відбуваються масові депортації на Сибір і до Туркестану

Вашингтон. — Аґенція „Юнайтед Пресс Інтернешенел" подає вістку: „Сотки тисяч чоловіків, жінок і дітей насильно переселюють до Сибіру і Туркестану з балтійських держав, України і Білорусі,— як про це повідомляє звіт Комісії для розгляду протиамериканської діяльности в Палаті Репрезентантів. Цей звіт — це вже шостий з тієї серії, яку ця Комісія називає „Злочини (совєтського прем'єра Нікіти С.) Хрущова".

Комуністична Мадярщина заперечує розстріли нелітніх учасників повстання 1956 р.

Відень. — Як повідомляє аґенція Ройтера, міністерство закордонних справ мадярського комуністичного уряду заперечило офіційно подане англійськими, амерканськими й італійськими та іншими часописами повідомлення про розстріл кількадесятьох колишніх учасників мадярської революції в 1956 році, після того, як вони осягнули 18 років життя. Усі розстріляні були в часі революції неповнолітніми і їх комуністи держали у в'язниці аж до останнього часу, щоб розстріляти їх, як вони стануть повнолітніми. Під час сесії генеральної Асамблеї ОН восени минулого року справа цієї протизаконної дії мадярського режиму була передана мадярськими еміґрантськими організаціями на розгляд ОН, але в цій справі нічого конкретного не вирішено. Міністерство закордонних справ комуністичної Мадярщини називає тепер повідомлення західньої преси про розстріл нелітніх повстанців брехнею і намаганням знеславити „Народну Мадярську Республіку".

Сенат прийняв законопроєкт про скасування виборчого податку

Вашингтон. — 2-го лютого Сенат більшістю 70 до 18 голосів прийняв законопроєкт про те, щоб визнати неконституційним виборчий податок в тих стейтах, де він існує. Крім того Сенат прийняв ще й інші поправки до Конституції країни: 1. Надати право голосу мешканцям Дистрикту Колюмбія; 2. Дозволити губернаторам найменовувати конґресменів, коли б більшість членів Палати Репрезентантів була вбита під час атомової атаки. 70-голосова більшість в Сенаті свідчить про те, що ці поправки до Конституції зможуть перейти в повному Конґресі, якщо їх прийме ще Палата. Але в політичних колах гадають, що Палата Репрезентантів не радо погодиться на цю зміну Конституції, бо виборчий податок в стейтах Алабама, Міссіссіппі, Вірджінія, Тексас і Аркенсо йде в користь місцевим білим, які при помочі цього закону затримують політичні впливи в своїх руках.

Зорганізоване робітництво зберігає невтральність щодо кандидатів на президента

Бел Гарбор, Флорида. — Представники спілки будівельних робітників і міжнародного товариства роздрібних урядовців, які належать до Американської Федерації Праці-Конґресу Індустрійних Організацій, вирішили покищо зберігати невтральність щодо кандидатів на президента, і нікого не підтримувати поки не буде відома плятформа обох партій та програма їхніх кандидатів, головним чином в робітничих справах. Таке саме становище займають і голова АФП-КІО Джордж Міні і голова спілки автомобільних робітників Волтер Рутер. Республіканські політики стараються про те, щоб робітнича організація не рекомендувала своїм членам жадного кандидата на Президента, а демократи є проти невтральности зорганізованого робітництва, сподіваючися, що коли б АФП-КІО рекомендували якогось кандидата, то це напевно був би демократ. Робітничі провідники вирішили не виступати проти ухваленого в минулому році робітничого закону, тільки старатися переforсувати закони про збільшення до $1.25 заробітньої мінімальної платні і скасування заборони пікетування для приєднування нових членів до спілок.

Кипрські турки підтримують Макаріоса

Нікосія, Кипр. — Конфлікт який виник у переговорах між представниками Кипру і британським урядом у справі кількости і величини британських баз на цьому острові, призвів цілком несподівано до однозгідности між дотеперішніми ворожими до себе і непримирними сторонами — кипрськими греками і кипрськими турками. И одні і другі об'єднались тепер у неґативному ставлені до британських пропозицій в справі дальшого існування англійських баз на Кипрі. У протестаційних антибритійських зібраннях, влаштовуваних лівими і правими грецькими організаціями в місцевостях, де розташовані британські бази, беруть масову участь теж і турецькі мешканці цих поблизьких місцевостей. В середу дня 3-го лютого делеґація кипрських турків відвідала архиєпископа Макаріоса, обраного в остан. виборах президентом Кипру. Під час авдієнції турки просили Макаріоса продовжувати започаткований ним спротив проти британських баз на Кипрі.

В АМЕРИЦІ

● Віце - президент Ричард М. Ніксон дав свою згоду на те, щоб його вписати як кандидата на президента у правиборах в стейті Індіяна, які відбудуться 3-го травня. Досі він погодився кандидувати у правиборах в стейтах Огайо, Ню Гемпшир, Ореґон та Іллиной. Індіяна має 32 делеґатські голоси на номінаційну республіканську конвенцію.

● Голова Нюйоркської Корпорації Світової Виставки в 1964 році Томас Діґен заявив, що навіть за 100,000 долярів річної платні не може знайти такої людини, який міг би бути добрим адміністратором цієї виставки. Він мав би бути людиною з досвідом, добрим адміністратором, вмілим посередником і тактовним керівником. Вирішено затруднити для цієї праці аж 4 особи, але один з них був би платченим службовцем.

● 400 забезпеченевих компаній вирішили зменшити на 10 відсотків забезпечені премії від малих авт, якщо вони не є спортовими автами, і якщо їх власники не є мешканцями Нюйоркського стейту. До тих авт належать марки Фалкон, Норвейр, Веліент, Ремблер Америкен, Студенбейкер, Ларк і Форд.

● Під час п'ятьох вистав опери Моцарта „Фіґаро" в нюйоркській Метрополітальній опері відбулося голосування в справі того, чи слухачі хотіли б слухати цю оперу в оригінальній італійській мові чи в англійському перекладі. Голосування відбулося купонами, що були при білетах. Голосувало 9,000 слухачів, 6,129 були за італійську мову, а 2,952 за англійську. 22 особи написали, що вони воліли б німецьку мову в цій опері.

6 католицьких єпископів проти президента Трухільйо

Ню Йорк. — До Ню Йорку привезено один пастирський лист, який спільно видали 6 домініканських католицьких єпископів, інтервенюючи в генералісимуса Рафаеля Леонідаса Трухільйо та просячи помилування для тисяч домініканців, які були недавно заарештовані за змову проти президента Трухільйо. В цьому пастирському посланні єпископи співчувають із численними родинами тих, які сумують внаслідок арешту їх найближчих. Єпископи заявляють, що права людини — це природні права, і до них належать демократичні права волі сумління, преси і зборів. Єпископи остерігають, що така політика — це „глибока провина проти Бога". Перед читанням цього послання в церквах єпископи вислали були його до президента Трухільйо, який не погоджувався на публічне читання цього листа. Звернення підписали два архиєпископи, в тому і домініканський примас Рікардо Піттіні та 4 єпископи.

Українська Хроніка

● Вже готовий до друку і незабаром вийде в світ в американському видавництві українсько - англійський і англійсько-український словник бібліотекознавчої термінології на 3.500 слів. Цей словник упорядкували П. Гой і В. Давиденко і він є складовою частиною великого англійсько - слов'янського (польсько - російсько - болгарсько - чесько - сербського) словника термінів бібліотекознавства.

У СВІТІ

● В перших виборах до парляменту новоствореної незалежної держави Конґо, европейці, які живуть у цій европейській країні, не матимуть права голосування. Так вирішено на спільній нараді представників місцевого населення і бельгійських поселенців у Конґо. Так же само не матимуть права голосування в незалежному Конґо поселенці, що прибули з інших африканських країн.

● В наслідок вибуху, підкладеної в автобус мусульманськими націоналістами бомби в місті Константіне у східньому Альжирі було поранених сім робітників, що їхали до праці.

● Перший заступник совєтського прем'єра Нікіти Хрущова Фрол Козлов, що подорожує разом із Климом Ворошиловим по Індії, заявив у Калькуті, що „всі міжнародні проблеми і конфлікти повинні й можуть бути розв'язані шляхом переговорів".

● Понад 2.000 мусульманських ветеранів французької армії влаштували дня 2 лютого ц. р. в місцевості Лаґгоест на пограниччі Сагари манифестацію відданости і пошани для президента де Голля.

● Марокканський король Мохаммед V відвідавши З'єдинену Арабську Республіку, Савді Арабію і Йорданію, приїхав з відвідинами до диктаторського прем'єра Іраку генерала Абдул Каріма Кассіма.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917, — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. — Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65c.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Крах імперіялізму

Кожне повстання, як збройний виступ проти поневолення, насильства і несправедливости, мусить викликати серед українців симпатії. Справа цілком зрозуміла: українці ж від віків с жертвами поневолення, насильства та несправедливости і їхня історія, від Козаччини, зокрема від Богдана Хмельницького починаючи, а на сучасній Українській Повстанчій Армії кінчаючи, це історія плянувань, підготови та більше чи менше успішно проведених повстань. Отже, українцям психологічно найбільше мусить відповідати філософія Честертона, який колись, на питання, чи він має свій світогляд, відповів, що не має, але зразу ж поправився: „Ні, маю: я є проти!"

Цим разом українці мали нагоду бути — проти повстання. Мова, очевидно, про повстання в Альжирі, бо воно не тільки не мало на меті повалити супремацію чужої меншини над автохтонною більшістю, але, цілком навпаки, було скероване проти пляновeного припинення супремації.

Варто коротко пригадати. Альжир є французькою колонією. Це правда, що французька колоніяльна влада дала Альжирові і арабам багато дечого корисного, але вона й сама чимало скористала з тієї країни і її народу. Та все це ні в чому не змінює невідємного права кожного народу бути господарем своєї землі і паном своєї долі. За це право боролися альжирські мусульмани.

З цієї боротьби виникло дві екстреми. Альжирські мусульмани - націоналісти борються за повне зірвання будь-яких зв'язків з Францією, а французькі поселенці в Альжирі та частина французів на континенті відмовляють альжирцям права на будь-яку автономію. На цих суперечностях розбилася французька Четверта Республіка, і до влади прийшов генерал Шарль де Голь, рятівник Франції у другій світовій війні, який виявив досить рішучости і мудрости, щоб врятувати Францію від внутрішнього хаосу та громадянської війни і в теперішній альжирській кризі. Перейнявши владу, він принципово признав альжирським автохтонам право на самовизначення, заповів плебісцит і дав їм до вибору: повну інтеґрацію Альжиру у французьку державну систему, якої хочуть европейські мешканці Альжиру, але яку цілком відкидають альжирські араби; повну незалежність, якої вимагають мусульманські націоналісти, і компромісову автономію у федерації з Францією, не приховуючи при цьому власної прихильности саме до такої розв'язки проблеми.

Здавлене тепер повстання, сказати б, европейських альжирців, що становлять тільки одну десяту частину населення країни, мало на меті насильно перерішити справу в користь інтеґрації із запевненням їм супремації. Повстання мало суперпатріотичний французький характер, але де Голь не завагався дати армії наказ вжити зброю, якщо повстанці не здадуться. Вони здались, але на цьому справа ще не закінчена. Їх, зокрема їхніх провідників, обвинувачується тепер в акції проти внутрішньої безпеки країни і вони відповідатимуть перед судом. Тимчасом де Голь дістав від Національної Асамблеї далекойдучі повновласті видавати впродовж одного року урядові декрети із силою закону, щоб в той спосіб могти привернути лад в країні та забезпечити її проти повторення альжирського повстання. Здається, що ще кілька років тому були б за таке повстання не то що не судили, але ще й почестями нагородили. Часи і обставини справді змінюються.

Саме в цьому криється великий сенс нашої доби, радше доби, що гряде. Поминаючи всі інші причини й мотиви рішення де Голя, воно безумовно заповідає повний крах імперіялізму. Очевидно, що імперіялізм це деякий час існуватиме, бо це далеко не перевелось бажання одних володіти над іншими, ще далеко не перевелись чорні сотні, єдинонеділимці і гнобителі, а проте їхні дні вже пораховані, бо ніщо вже не може припинити могутнього походу народів до національної волі і державної незалежности. Імперіялізм морально вже скрахував, отже і його практична ліквідація вже не за горами. Тим самим не за горами і повний провал російського імперіялізму, що гнобить національну волю і позбавляє незалежности всі уярмлені ним народи, в тому числі й наш український народ.

Показова лекція

Переслухання провідників комуністичної партії ЗДА — генерального секретаря Гуса Голла і крайового секретаря Бенджаміна Дж. Дейвіса — що відбулося у вівторок 2-го січня ц. р. перед палатною Комісією в справах протиамериканської діяльности, було яскравим показом нахабної поведінки провідних американських комуністів і передсмаком того тоталітаризму, що ним стала б комуністична диктатура у ЗДА на випадок їхнього приходу до влади.

Переслуханий у справі свого перебування в Москві, де він учився в 1933 році у відомій „школі Леніна", підготовлюючись, як довели свідки, що жили з ним в одній кімнаті, до підривної діяльности і проведення державного перевороту у ЗДА, Гус Голл поводився арогантно, з цілком тоталітарним розмахом, відмовлюючись не тільки від будь-яких зізнань, але й заперечуючи комісії право покликувати його на переслухання. Свідків, які зізнавали в його справі, цей комуніст трактував як людей, негідних уваги.

Так само поводився й товариш Голла з центрального комітету компартії ЗДА, Бенджамін Дж. Дейвіс. На Леонарда Паттерсона, колишнього комуніста, шофера таксівки і людину одної з ним раси, Дейвіс накинувся з брудною лайкою, називаючи його „гаидьбою негритянської раси" тільки тому, що той посмів доказувати ... приналежність Дейвіса до комуністичної партії. Працю конгресової комісії в справах протиамериканської діяльности Дейвіс назвав „надокучливим, брудним бизнесом".

Якщо під час слушности переслуховувания підозрілих в комунізмі осіб Палатною Комісією для справ протиамериканської діяльности, то активність американських комуністів не така то вже невинна й американська. Переслуханий згадавою комісією свідки ствердили, що тепер, в добу коекзистенційних намагань Москви, здійснюваних особливо ж Нікітою Хрущовим, комуністична пропаганда у ЗДА посилилася неподімірно і що комуністи заливають відкрито здебільша ворожою до ЗДА агітацією всі американські стейти усіма можливими засобами транспорту — кораблями і літаками. А крім того, треба теж брати до уваги, що на всі керівні пости в американській компартії вийшли тепер вишколені в Совєтському Союзі і добре вправлені і безоглядні у підривній роботі комуністи типу Голла і Дейвіса.

Своєю нахабною поведінкою й арогантністю під час переслухань в палатній комісії обидва ці провідні американські комуністи підкреслювали, що вони не завагалися б, якби тільки мали змогу, розправитися з членами комісії і покликаними нею свідками так, як розправлялися з своїми політичними противниками їхні московські вчителі і засновники „школи Леніна" на протязі понад сорока років — куди в потилицю або довічним засланням.

Євген Онацький

ПРОБЛЕМА 1960 РОКУ

На думку багатьох часописів Південної Америки, дуже актуальною проблемою в 1960 році має бути проблема недорозвинених народів. Уже в перших днях цього року вона вийшла на денне світло в посланні президента Айзенгавера до Конгресу ЗДА. В цьому посланні ствердженю, що багаті країни, якщо вони хочуть зберегти свій добробут і забезпечити своє майбутнє від непримиримих несподіванок, повинні дати іншим країнам, менш щасливим, необхідну допомогу, і то в такій формі, що викликала б довір'я і надію і робила дійсно можливим успішний економічний розвиток. Президент Айзенгавер додав до цього, що, коли багаті країни Заходу не виконають цієї своєї місії, то незадоволені чи відсталі країни можуть звернутися за допомогою до комуністичних країн і таким чином перетворитися фактично у сателітів держави, „ворожої свободі".

Через три дні після того, як Айзенгавер з такою осторогою звернувся до держав Заходу, совєтський міністер електрівень брав уже участь в урочистій церемонії започаткування робіт над будовою з поміччю СССР Асуанської греблі в Єгипті, і в своїй промові підкреслив увагу, що її Москва присвячує справі допомоги відсталим країнам.

Присутність члена московського уряду на цій церемонії виявляє важливість і актуальність остороги президента Айзенгавера. Відсталі країни — ті, що тільки в останніх роках осягли свою незалежність, і ті, що, хоч були незалежні довший час, але не змогли з різних причин розвинутися в належній мірі своє господарство — творять в теперішньому світі дуже важливу проблему. Мабуть, так само важливу, як проблема поневолених народів, що в деякій мірі з нею в'яжеться. Бо ж причиною економічної та культурної відсталости буває звичайно поневолення, явне чи прикрите демагогічними фразами, як то бачимо в Східній Европі під егідою Москви.

Але, залишаючи на боці болюче для нас питання поневолених народів, що навряд чи буде в належній мірі цікавити цього року державні канцелярії, як, мовляв, ще „не досить визріле", вертаємося до проблеми відсталих народів.

Тут може бути подвійна розв'язка: або країни Заходу, що осягли вже вистачальний рівень добробуту, співпрацюватимуть з відсталими народами, з м і ц н ю ю ч и приязні зв'язки, що існують між ними, або така співпраця прийде з Москви та інших комуністичних країн з тим наслідком, що відсталі народи — посередньо чи безпосередньо — ввійдуть в орбіту московського імперіялізму і комунізму.

Не треба забувати, що Хрущов ніколи не заявляв, що Москва відмовилася поширювати комунізм у цілому світі. Ще недавно, на засіданні Центрального Комітету Комуністичної Партії, він ствердив, що політика мирного співіснування, якщо й примушує іти на компроміси та вживати примирних фраз, ні в якому разі не означає „припинення боротьби комуністів проти буржуазної ідеології". Навпаки, — заявив він, — „в ідеологічній площині не може бути жадних компромісів". І одночасно було дано наказ, відповідно розгрубленій всією комуністичною пресою, про посилення ідеологічного виховання мас, особливо молоді... Московський „Коммунист" видрукував до цього дуже красномовні пояснення: „Якщо комуністи пропагують ідею мирного співжиття, то вони роблять це — ясна річ — не для того, щоб стримати побудову соціялізму, але, навпаки, щоб забезпечити її успішність. А тому необхідною умовою для побудови соціялізму треба визнати посилення ідеологічної боротьби".

З цього ясно, що коли б Москві пощастило в зустрічі „на вершинах" осягти тимчасове визнання існуючого стану речей, Москва почала б уживати всіх можливих засобів, щоб від здобутих позицій перейти в наступ на дальші позиції. І тут у першу черґу виступає проблема відсталих народів, що, з тих чи інших причин, залишаються ще поза орбітою західнього чи східнього блоків. З ким підуть ці відсталі народи? Яка ідеологія в них переможе? Кому вони більше повірять?

Нема сумніву, що в цій новій боротьбі між ідеологією Заходу і комуністично - диктаторського Сходу перемога не буде легка ні одній, ні другій стороні. І тим завзятіша буде та боротьба, — бо від того, на чий бік схиляться народи, які ще в більшості залишаються поза обома блоками, залежатиме й доля світу. Ця проблема стоїть дуже гостро в Південній Америці, де більшість народів треба зачислити до катеґорії економічно та культурно недорозвинених. І тому саме на цей народи звертає тепер найбільшу увагу московська пропаганда.

Менше їсти — довше жити

Ню Йорк. — Забезпеченеві товариства перевели статистичні студії і ствердили, що стрункі люди довше живуть і менше хворіють від тих, які важать більше, ніж вимагає їхнє здоров'я. Д-р Джордж Вітлі, директор відділу здоров'я при компанії Метрополітен Лайф Іншуренс, говорить про це так: „Їмо забагато, і робимо це для нашої приємности". Він каже всеж кампанію за те, щоб менше їли молоді люди, у віці 25 і більше років, бо вони матимуть шанси довше жити і не хоруватимуть, коли не будуть забагато важити, як це діється тепер, коли половина всіх чоловіків у віці 30-ох років важать найменше 10 відсотків забагато, а одна четверта з них важить 20 відсотків забагато. Д-р Вітлі каже, що злочинно діє молода жінка, яка свого молодого чоловіка переговує так, що він забагато важить. Чоловік малої структури у віці 25-35 років повинен важити при висоті 5 стіп і 2 цалів коло 115 фунтів, середньої будови — 125 фунтів, а сильної — 134, висота 5 стіп і 5 цалів — 136 фунтів, 134 і 146. Найвищі і найсильніші будови чоловіки мали б важити коло 200 ф., а жінки тільки 176 фунтів, а найнижчі жінки — 120 фунтів.

НА ТЕМИ ДНЯ

МЮНХЕН ЗНОВУ ПОПАВ У „СВІТОВУ ІСТОРІЮ"

Мюнхен. — „Місто руху" (так назвав баварську столицю Гітлер, бо тут була створена перша організація його Націонал - Соціялістичної Робітничої партії в 1919 р.) — це місто над річкою Ізар цими днями набуло світового розголосу. І сталося це з малої причини. Кореспондент великої мюнхенської щоденної газети „Зюддойче Цайтунг" — був посланий редакцією в Альжир, де йде довголітня війна арабів проти Франції. Цей журналіст, на ім'я Кемпський, супроводив також Хрущова, коли совєтський прем'єр був в Америці, і присилав до мюнхенської газети цікаві репортажі. Кемпському в Альжирі „пощастило": він мав розмову з французьким генералом Массю, що визначився в травні 1958 року, коли альжирські французи і військо збунтувалися проти уряду „Четвертої Республіки", кинувши клич: „Дати владу генералові де Голеві". Без альжирського бунту де Голь був би й досі приватною особою і писав би на селі свої спомини.

Альжирські французи сподівалися, що де Голь, прийшовши до влади, поведе енергійно війну проти арабів і закінчить „пацифікацію" повною перемогою Франції. Вийшло трохи інакше. Де Голь не тільки генерал, але й політик. Він зрозумів, що в колоніях пробудилися до вільного життя нові народи, що це — закон історії, і що Франція мусить шукати шляху до порозуміння з цими народами. Президент де Голь відважився дати на вибір народам французької колоніяльної імперії: лишитися в французькій спілці або вийти з неї. Досі тільки Гвінея в Африці використала „право на відокремлення", але за її прикладом, очевидно, підуть і інші колонії Франції. Де Голь зробив плян „самоозначення" і для Альжиру. Він хоче добитися припинення війни, і за деякий час голосуванням в Альжирі мало б вирішитися дальшу долю цієї країни. Альжирські французи поставилися рішуче вороже до цього пляну де Голя. Найзавзятіші тепер обернулися в „антиголістів". Виразом свого невдоволення супроти політики де Голя був генерал Массю в розмові з мюнхенським журналістом. Зміст цієї розмови передано з Мюнхену в Париж. Президент де Голь викликав генерала Массю і мав з ним 25-хвилинну розмову. Зміст розмови не опубліковано. Але наслідком цієї звідєиції Массю відкликано з Альжиру.

Однак, афера Массю на тому не закінчилася. Французькі колоністи в Альжирі збунтувалися проти уряду. Історія цього бунту відома.

В німецьким суспільстві чути голоси, мовляв, Кемпський і його редакція зробили нерозважно, вмістивши заяву Массю, яка викликала глибоку кризу французької політики. Однак цей закид безпідставний. Вільна преса має повинність інформувати, приносити відомості добрі чи злі, не прикрашуючи дійсности. Кемпський ген. Массю, записавши свою розмову з ген. Массю, виконав свою журналістичну повинність. А до путчу „голістами" і „антиголістами" в Альжирі без того дійшло б.

П. С.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

ЮВІЛЕЙНА ВИСТАВКА С. ЛИТВИНЕНКА

Відзначування роковин має свої немилі й милі сторони. Немилі вони тим, що роки шумлять, і під цей шумок ми аж ніяк не молодшаємо. А милі для тих, хто не звик мантачити днів і може чесно вирахуватися з прошлого, на якомусь відтинку, часу.

Сергій Литвиненко, роблячи баланс за тридцятилітній проміжок часу у своєму житті, від хвилини закінчення академії, може з повним задоволенням виставити високу цифру в ювілейному балансі своїх творчих прибутків. Але ні. Цю позицію вписано ні, його друзі і сторонні спостерігачі його плідної творчости і громадської діяльности.

Про Литвиненка, як мистця, багато написано в принагідних рецензіях і доволі вичерпно схарактеризовано його в монографії, де різні автори під різними кутами освітлили постать нашого різьбаря. У написаному досі є багато влучних думок, прониклевих спостережень Мені ж не хотілося б, власне з ювілейної нагоди, повторювати вже сказане. Зате хочеться сказати щось нове, переочене критиками.

Готуючи довідку про письменника А. Галана на його авторський вечір, мені згадався Литвиненко. Так от, ненароком, я спарував творчість обидвох майстрів, слова і долота, і мене засхочила велика ідейно - творча споріденість обидвох. І коли, після авторського вечора, в уяві ще живо стояв галанівський д-р Тамурідї, повний самопожертви хірург - гуманіст, я забіг до Литвиненкової майстерні, де й з'ясував собі суть цієї спільности обидвох. Як Галан, так і Литвиненко, вміщають у своїй творчості, побіч інших якостей, спочутливе, чоловіколюбне відношення до людини. Любов і увагу до кожної риски у виглядi, жестах, вчинках, що свідчать про її шляхетність і людяність.

В обидвох, Литвиненка і Галана, цей стихійний, мабуть не усвідомлений ними самими гуманізм, ввійшов в сферу суто мистецького виразу як рівноправний чинник, став невидною вісссю їхнього творення, проник аж до манери формування і модулювання сюжетної сировини.

Мій погляд упав на знаний твір „Сліпий скульптор", в цьому застигла у теракоті майстерно виявлена чуттєва глибина мистця. Д-р Тамурідї і цей сліпець, задивлений духовими очима у свою творчу візію, стали поруч, як свідки, що в темний період відчоловічення, що його переживає сучасне мистецтво, наші мистці здатні прислухуватися голосові серця і шукати творчих схвилювань у його ритмі, а не в заглушливому гуркоті машин і індустріялізованих формул мислення та відчування. Кожна з виставлених оце, в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку, праць означенована властивими їм особливостями. Чи то буде портрет Генерала Загродського, чи С. Гординського, чи акт дівчини в задумі (композиційно схожої до подібного акту Майоля), чи звабливо голівка дівчини, як врешті у всіх майже творах різьбаря, — всюди слідне зусилля вперто співучасти додатніх суб'єктивних рис з такими ж рисами моделя. У погоні за вірним закріпленням цього моменту Литвиненко готов поступитися в інших якостях, у технічних і мистецьких ефектах заради одного — дати глядачеві (чи собі таки самому) рефлекс власних людських достоїнств, відбитий у моделі, а там перенесений на матеріял в малих і начебто незначних деталях — кутиках уст, укладі долоні, легкому повороті голови...

Проведена під ювілейним балансом риска в творчості Литвиненка належно не стане мистцеві притокою до того, щоб самозадоволено „спочити на лаврах", і під шумок часу, смакувати дотеперішніми успіхами, заклавши руки. Тож черговий того року ювілей, з найбільшою певністю поправить творчий баланс мистця ще більшими й глибшими здобутками.

Разом з нашим ювілятом виставляє свої малярські праці, композиції, портрети, пейзажі, виконані в олійній техніці, Людмила Морозова.

В. Ласовський

З СОВЄТСЬКОЇ ПРЕСИ

ЛОСІ... ПІД КИЄВОМ

Нещодавно мешканці Дарницького району Києва були свідками незвичайного явища. Вздовж одієї з вулиць на околиці ішов... лось. Не поспішаючи, спокійно оглядаючи прохожих, тварина зрідка нахиляла до шосе, свою масивну горбоносу голову, споглядаючи, очевидно, чимнебудь поживитися на дорозі. Пройшовши з кілометр, лось повернув назад і так само повільно попрямував до лісу, що виднівся віддалі.

Випадки появи лосів під Києвом і навіть у самому місті не поодинокі. Переселившись після війни невеликими сім'ями з Біловезької пущі і Брянських лісів, вони добре прижилися на Україні і почали швидко розмножуватися. Лосі тепер уже водяться в районах Полтавської, Харківської, Дніпропетровської, Рівенської, Чернігівської, Житомирської, Сумської і навіть Луганської областей.

На Україні є тепер понад 100 видів звірів і близько 360 — птахів.

Серед них — усурійський снотовидний собака, европейський олень, ондатра, косуля, куниця, горностай, муфлон, бобер, рись, борсук, видра і ін.

„СОНЕЧКО" Ч. 2 В КРЕМЛІ

Хто міг би заперечувати, що в Совєтському Союзі не відродився вже культ особи? Ось взяти для прикладу число московських „Ізвєстій" з 19-го січня. В ньому на одній лише третій сторінці згадується ім'я Нікіти Хрущова 22 рази в таких самих суперлятивах, які згадувалось колись кремлівське „сонечко": „... з захопленням зустріли трудящі пропозицію Н. С. Хрущова..."; „доповідь Н. С. Хрущова прокладає широкий шлях до остаточної перемоги..."; „товариш Хрущов своєю діяльністю в ім'я миру ..."; „товариш Хрущов здобуває довір'я трудящих цілого світу..."; „моральна перемога тов. Хрущова..."; „волі совєтського народу, яку представляє Н. С. Хрущов ..."; „почуття гордости й радости викликають слова Н. Хрущова..." і так далі й так інше. Чи не досить?

● У Східній Німеччині опубліковано 192-сторінкове звідомлення про злочини „кримінальне і фашистівське минуле" західньо - німецького міністра для справ утікачів д-ра Теодора Оберлендера. Роздавали це звідомлення журналістам під час спеціально скликаної конференції Альберт Норден, член політбюра східньо - німецької комуністичної партії. Подаючи журналістам коментар до цього звідомлення, Норден заявив, що Аденауер держить Оберлендера на становищі міністра в західньо - німецькому уряді „у повній свідомості його злочинів".

З ПОЖОВКЛИМ ЛИСТЯМ...

З пожовклим листям в тишині
Із віт мої спадають дні,
Їх вітер по гаю розносить,
А я дивлюсь у неба просинь,
І серце дихати мені.

Не днів своїх, не довгих літ,
У горі й радості прожитих,
Боюсь я втратити навік,
Страшніше мрію їх згубити
Або згасить в душі своїй
Вогонь жадань,
Суцвіття мрій.

Щасливий я,
Вони зі мною
Живуть і серце непокоять,
Хай осінь ходить по стерні,
Хай з пожовклим листям дні
І гасне в смутку одинокім.

А серце радістю горить...
Не в'яне лист минулих років,
Страшніше мрію загубить.

ГРИГОРІЙ КОВАЛЬ

П. Сірий

ПОМСТА ПАННИ РОКСОЛЯНИ

(3)

Зі слів листа: „Не шукайте..." ясно виходило, що вона хотіла знайти смерть в драговині. То була цікава натура, вона любила годинами пересиджувати в старому бастіоні, мабуть почувала себе на руїнах замчиська повновладною феодалкою. Перешукали найближчі болота, затягали сіті в Ясельді, але тіла Роксоляни не знайшли.

Навкруги шведського бастіону були болота; селяни косили на них траву по коліна в воді, сушили її на спеціяльних дрючках, застромлених в болото, а суже сіно складали в стіжки на підвищенних, збудованих на палях. Сіно забирали взимі, коли болото замерзало.

Після Різдва почали вивозити сіно. В одному зі стіжків знайшли труп Роксоляни. Мабуть поліські трави відзначаються властивістю консервування, бо її тіло майже цілком збереглося, не зважаючи на те, що пролежало майже пів року. Її знайшли глибоко запорпану в сіні, з простреленою головою.

Роксоляну поховали в парку, за головним квітником, між двома старими дубами, — може завтра побачите.

Оце й вся історія про нашу Роксоляну. — Ріта замовкла і відвернула голову. Може вона дивилась на старі дуби, під якими спочивала невгомонна Роксоляна, може ще раз переживала трагедію, якої свідком прийшлося їй бути.

— Дякую вам, панно Ріто! — встаючи промовив Яненко.

Ріта повернула голову, і в проміннi місяця, яке продиралось крізь листки дикого винограду, Яненко помітив у її очах сльози.

— Мені дуже прикро, що з моєї причини ви плачете, — ніяково зауважив він.

— Нічого, нічого, — старалась усміхнутись Ріта. — Якось дуже жаль Роксоляни... Я теж її дуже любила... Хай спочиває з Богом... Добраніч!

— Добраніч, панно Ріто! — Яненко стиснув її руку, пішов до усеї і подивився в сад, щоб своє...

— Яненко стиснув її руку, пішов до усеї і подивився... Він нічого не сказав Ріті про свій сон - привид.

Коли дівчина відійшла, Яненко несвідомо рушив у напрямку квітника, туди, де в сяйві місяця стоїв між двома дубами білий хрест.

Наблизився. Довго стояв, вдивляючись у хрест.

— З'явись мені, чудовий привиде, з'явись ще раз! — шепотіли його уста, але панна Роксоляна ніколи більше йому не з'являлась.

Минуло три тижні. Помірове бюро прислало Яненкові на практику студента - землеміра Романця, якого примістили в кріслярні - сальоніку на вигідній отомані. Після вечері Яненко поінформував студента, якого характеру робота має бути на другий день, і пішов спати.

Вночі він прокинувся від якогось крику - охання. Отямившись, зрозумів, що то голос Романця. Запалив свічку і ввійшов до сальоніку.

— Що з вами, пане Романець? — спитав Яненко.

— Нічого... — придушеним голосом відповів той. — Може маєте цигарку? Закурив би...

Яненко подав цигарку. Затягнувшись пару разів, Романець промовив:

— Якийсь дивний сон приснився, вибачте, що вас побудив.

— Гаразд, спіть спокійно, завтра розкажете.

Уранці падав дощ. Небо затягнулось хмарами, і не було надії на скоре випогодження. Землеміри залишились вдома, креслячи новий плян. Через відчинене вікно було чути, як шумів дощ, опадаючи краплинами на листя дерев.

— Що ж то вам, пане Романець, снилося цієї ночі? — усміхаючись, озвався Яненко.

— Ет, якась нісенітниця! — байдуже відповів студент.

— А все ж таки розкажіть.

— Снилась гарна жінка.

— То чого ж ви кричали, як побачили гарну жінку?

— Закричали б і ви, коли б вона вхопила вас за горло і почала душити.

— Щось неймовірне! — силуваво усміхнувся Яненко.

— Дійсно, що неймовірне. Уявіть собі, підійшла до мого отомани якась красуня, довго в мене вдивлялася своїми глибокими, здавалось без дна, очима, нахилила наді мною своє прекрасне лице і раптом вхопила за шию і почала душити... Добре, що ви мене розбудили... То був дуже прикрий сон.

— Так, так... Дивний сон, — в задумі промовив Яненко, потім, наче щось згадавши, звернувся до Романця: — Ходіть но сюди, я вам щось покажу.

Вони підійшли до стіни, де побіч якоїсь картини висів портрет Роксоляни.

— Чи, часом, не ця жінка вам приснилась? — показав Яненко на портрет.

Романець глянув і зблід.

— Ця сама! — крикнув він. — Але чому ви думаєте, що саме вона мені приснилась?

— Не думаю, лише здогадуюсь.

— Але чому?

— Бо мені вона теж снилась, і так само, як і вам.

Яненко дещо оповів про Роксоляну. Вони сиділи й курили. Падав дощ.

— Цікава історія, — в задумі промовив Романець.

— Скоріше дивна, — встави Яненко.

В дверях почувся стук. То прийшла панна Ріта просити на обід.

— Як спалося, панно Ріто? — спитав Яненко.

— Чудово. Я завжди добре сплю під дощ. А як вам, панове, поводиться?

— Ми дуже щасливі: вдень любуємось вами, а вночі відвідують нас прекрасні з'яви.

— З'яви? — не звертаючи уваги на комплімент, перепитала Ріта.

Яненко розповів про дивні сни.

Ріта споважніла й довго сиділа мовчки; потім підійшла до портрету Роксоляни і знову довго вдивлялась в її шляхетні риси красуні.

— Вона мститься на вас за те, що прихали парцелювати її землі... Вона цього не хоче...

Настала тиша, лише дощ шумів між листям дерев.

(Кінець)

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Свято Державности в Балтиморі, Мд.

Заходом Відділу УККА в Балтиморі відбулося 24-го січня в залі ІВКА при Питерсон Парк Евню Свято для відзначення 42-их роковин проголошення державної самостійности Української Народної Республіки.

Свято започатковано співом американського гимну панею Лідою Чумак при акомпаніяменті п. Оксани Мацюрак.

Після молитви проведеної о. Андрієм Ілінським, парохом УАПЦеркви п. Михайлишин Таня відчитала проклямацію губернатора стейту Мериленд, Й. М. Тоза про проголошення Українського Дня, а п. Олег Булавка прочитав подібну проклямацію посадника Балтімору Й. Г. Грейді.

Промову-меморандум Відділу УККА в Балтиморі про українську визвольну боротьбу відчитав в англійській мові п. Іван Малко. Американських гостей представляв громаді п. Т. Царик, який відчитав привіти від сенатора Глен-Бела і конґресмена Фріделя. Привіт від конґресмена Гарманця відчитав його особистий секретар п. Вендинський. Святочну промову українською мовою виголосив мґр. Анатоль Булавка.

В мистецькій частині програми чоловіч. хор ООЧСУ під орудою проф. І. Сенюка виконав „Вис бур'я" — муз. Н. Недільського і „Марш молоді" — музика Третяка. П. Анна Стельмах при акомпаніяменті проф. місц. УМІ, Лідії Шав'як, відспівала О. Олеся „Солов'їна пісня ллється" — музика О. Бобикевича і „Родимий Краю" — муз. В. Матюка. Ліліяна Шав'як, учениця місцевого УМІ, виконала: Ледча-Метелик, Кіорпеса - Поліпинель, Россіні-Куляу і Фоменка — Бурлеска.

Молитвою, яку провів о. сов Петро Мельничук, парох української католицької Церкви, і співом українського гимну закінчено Свято. Мистецьким оформленням сцени і програмок зайнявся п. Юрій Котик.

О. М.

Свято Незалежности у Филаделфії

День 22 січня був офіційним Днем Української Незалежности в місті Филаделфії і в цілому стейті Пенсилвенії. Заходами Філії Українського Конґресового Комітету у Филаделфії і мейор міста РічардсонДілворт і губернатор стейту Дейвід Лоренс видали урядові проклямації про встановлення Українського Дня Незалежности в місті і стейті. Українська Делеґація від українських громад Филаделфії, Питсбурга, Скрентону і інших місцевостей стейту під проводом голови Філії УККА у Филаделфії д-ра Володимира Галана явилася в четвер 21 січня в Капітолі в Гарісбурґу. Делеґацію прийняв губернатор Лоренс в приявності міністра фінансів Йосипа Андруха (українця) і вручив їй проклямацію про встановлення Українського Дня Незалежности в стейті Пенсилвенії на 22 січня, закликаючи при цьому все населення Пенсилвенії до відзначення цього дня. В сам день свята, у п'ятницю 22 січня, коли на Филаделфійському Сити Гол повівав український національний прапор побіч державного американського і міського прапорів, мейор Филаделфії Ділвордт, прийняв українську делеґацію і вручив їй проклямацію про „Український День Незалежности" у Филаделфії. В делеґації, яка складалась з членів Управи Філії УККА і представників місцевих українських установ і організацій, взяла участь теж група пластунок у національних строях. Газетні репортери і фоторепортери були приявні під час урочистости, і світлини про Український День Незалежности появилися у трьох филаделфійських щоденниках. Про це свято говорили на телевізійних програмах.

Вечором 23 січня відбулося Свято Незалежности в залі Українського Горожанського Клюбу. Головну промову на святі виголосив інж. Осип Буйдуник з Европи. Промовець підкреслював соціологічно - історичний ріст української національної свідомости від Мазепинських часів, завершений державним чином 1918 року, підкреслюючи державно - творчі вартості творців Української Народної Республіки.

В концертовій частині виступав мішаний хор „Кобзар" під управою д-ра Антона Рудницького, співак Іван Гош, молодий скрипаль Ярополк Ласовський і студентка Леся Масюк з декламацією. Акомпаніювали хорові і солістам пані Н. Котович і Р. Огродник-Герасимович.

Т.

Відзначення Січневих Роковин в Бріджпорті, Конн.

Відділ Українського Конґресового Комітету Америки в Бріджпорті, що його очолює п. Володимир Чубатий і цього року гарно підготовився для відзначення Січневих Роковин. 22 січня зібралася численна українська делеґація у мейора міста пана Мадеску, який проклямував 22 січня „Українським Днем" Бріджпорту в 42 річницю проголошення Української Народної Республіки. Делеґація вручила йому український прапор, книжки до міської бібліотеки і образ „В'їзд Б. Хмельницького до Києва", який мейор зараз казав завісити у своїй канцелярії. На слідуючий день у місцевій американській пресі були поміщені фотознимки зі звідомленнями із цієї зустрічі.

Святочна Академія відбулася в залі УНДому 24 січня. По відспіванню американського гимну, відчитано універсали з 22 січня 1918 і 1919 рр. Короткий привіт з побажанням для українців в Бріджпорті виголосив делеґат міської управи п. Сімко, якого представив зібраним п. Сливінський, активний місцевий громадський діяч.

Слідувала доповідь, яку виголосив представник Ценралі УККА п. Іван Базарко. Численно зібраній публіці дав він образ тих великих подій, що прокотилися українськими землями під час Визвольних змагань 1917—20 років, у висліді яких була створена Самостійна, Соборна Українська Держава.

Мистецьку частину програми виповнили відповідно дібрані деклямації та музичні точки. Мішаний хор, що виступав в народних строях під проводом п. Вол. Чубатого, відспівав К. Стеценка „Вкраїно мати, кат сконав" і Воробкевича „Задзвенімо разом браття.

Вірш „22 січня" віддеклямували: Зеньо Подубинський, Лідія Заяць і Мел. Питльована. Хор школи українознавства, що ним диригував п. Хомяк, виконав дві пісні „Ой та зажурились", „Гей, нум браття до зброї".

Музичний квартет тої ж шкільної молоді гарно відограв три народні пісні, а скрипковий дует виконав декілька арій зі „Запорожця за Дунаєм". Пластунки і пластуни з місцевої станиці пописувались народними танками. Гучні оплески збирали малі декляматори: Леся Бурий, Христя Сливінська і Володимир Фалько.

Відспіванням національного гимну закінчено цю дбайливо підготовану і успішно переведену Святочну Академію. Багато жертвенної праці в її підготовку вложила місцева Екзекутива Відділу УККА на чолі з головою п. Вол. Чубатим і секр. Яр. Гурою, як також обі пані учительки місцевої школи українознавства і диригенти виконного хору.

— Іб.

Помер український піонер в Канаді — Теодосій Вахна у віці 86 років

Гардентон, Манітоба. — Тут у 86-му році життя помер 21 січня Теодосій Вахна, український піонер в Канаді, а його похорон відбувся у вівторок 26-го січня у Виндзорі, Онтаріо. Теодосій Вахна народився в Західній Україні і виїхав до ЗДА в 1894 році. Два роки пізніше він прибув до Винніпегу і в 1897 році почав працювати як іміграційний урядовець канадійського уряду. Того ж року він прибув з 1.000 новими українськими імігрантами в околицю Стюартборн в Манітобі і тут залишився. Він організував громаду Стюартборн, містечко біля Гардентону, і був у перших роках його секретарем-скарбником. Коли колонія зросла, він допоміг збудувати 13 шкіл, першу в 1897 році. Після одруження з Анною Пригроцькою в 1897 році він фармерував в околиці до 1905 року, а тоді він заложив в Стюартборн крамницю. В 1920 р. був призначений мировим суддею. Активний у громадських справах, він був управителем пошти, публічним нотарем і багато років мировим суддею. Він також причинився до збудування залізного мосту через ріку Росо. Покійний був членом української католицької церкви Пресвятої Тройці. Він полишив дружину Анну, сімох синів: д-р Іллю Вахна в Торонті, Івана, Волтера, д-р Антона, Кейсі, Бориса, д-ра Тео у Виндзорі, вісім дочок: Марію, Катерину, Мену, Софію, Клавдію, Ольгу, Верну й Еву, 49 внуків і 15 правнуків.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ПЛАСТ,

Організація Української Молоді в ЗДА

— скликає —

на дні 20-го до 22-го лютого 1960

в приміщенні

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

при 140-2 Друга Евеню — в НЮ ЙОРКУ

П'ЯТИЙ КРАЙОВИЙ ПЛАСТОВИЙ З'ЇЗД

з наступною програмою:

СУБОТА, 20-го ЛЮТОГО 1960:

Початок год. 10:00 ранку:

1. Відкриття;
2. Обрання Президії;
3. Схвалення порядку нарад;
4. Вибір Комісій;
5. Слово Начального Пластуна;
6. Огляд Пластового Руху у світі — доповідь Голови Головної Пластової Булави;
7. Пласт у Канаді — доповідь представника Крайової Пластової Старшини в Канаді;
8. Прийняття протоколу 4-го Крайового Пластового З'їзду і перевірення виконання його рішень;
9. Звіти членів Крайової Пластової Старшини;
10. Стан Українського Пластового Сеньйорату — доповідь голови УПС;
11. Звіт Перевірної Комісії Крайової Пластової Ради;
12. Дискусія над звітами;
13. Звіт Верифікаційної Комісії;
14. Прийняття звітів і уділення абсолюторії КПС.

Початок в год. 7:00 вечора:

ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ УЧАСНИКІВ З'ЇЗДУ (ВЕЧЕРЯ)

в приміщенні ЛІТ.-МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ при 149 Друга Евеню — в Ню Йорку.

НЕДІЛЯ, 21-го ЛЮТОГО 1960:

Год. 9:00 ранку:

Участь членів З'їзду в БОГОСЛУЖЕННЯХ.

Год. 10:30 ранку:

1. Панель на тему: Конфронтація пластової виховної теорії з сучасною дійсністю;
2. Прийняття виховних, організаційних і господарських напрямних, пропонованих Резолюційною Комісією;
3. Звіт Статутової Комісії і встановлення обов'язуючого тексту статуту;
4. Вибір Крайової Пластової Старшини і доповнення Крайової Пластової Ради;
5. Різне.

Год. 7:00 вечора:

ЗУСТРІЧ З ГРОМАДЯНСТВОМ (БЕНКЕТ)

з нагоди 10-ЛІТТЯ ПЛАСТУ В АМЕРИЦІ.

ПОНЕДІЛОК, 22-го ЛЮТОГО 1960:

Год. 9:30 ранку:

Продовження нарад не закінчених попереднього дня, та закриття З'їзду.

Год. 2:00 по пол.:

Прогулянка кораблем навколо Менгеттену.

КРАЙОВА ПЛАСТОВА СТАРШИНА

Хор „Трембіта" і Скандинавська Симфонічна Оркестра дали спільний концерт

Випадок зблизив наш дітройтський хор „Трембіта" до великої і відомої Сканд. Симфонічної оркестри. Минулого року запросив соліст п. Марцінів дві особи з оркестри на концерт хору в „Артс Інституті". Концерт гостям дуже подобався і вони висунули ідею влаштування спільного концерту. Обі сторони на це погодились в листопаді м. р., задум став ділом. Спільний концерт відбувся в сер. залі „Масонік Темпл" на відзначення 14-их роковин існування Об'єднаних Націй, як 1-ий концерт згаданої оркестри в її 30-му сезоні.

77-членна Сканд. Симфон. Оркестра в Дітройті належить до 1-ої кляси муз. ансамблів Дітройту. Нею опікується Сканд. Симф. Товариство з цілою низкою комітетів і Сканд. Симф. Жіноча Організація, які здіймають з оркестрантів усі турботи, почавши від програмових, а скінчивши на товариських і артистичних зустрічах. Таку саме зустріч влаштовано в четвер 19. листопада м. р., перед концертом. З української сторони був запрошений диригент „Трембіти" з дружиною, проф. Кирило Цепенда. Він мав змогу там у своїй промові поінформувати 80 приявних осіб, між якими були пані Воррен Б. Куксей, президентка Відділу Амер. Асоціяції Об'єдн. Націй, диригент оркестри мр. Сміт і інші, про українську музику та згадати про ювілейний рік гетьмана Мазепи, та про його союз з Карлом XII.

На концерті з'явилась добірна американська публіка, яка любить концерти цієї оркестри. Було теж чимало українців в авдиторії.

Поки почалась музична програма, згадана вже пані Куксей згадала коротко про Об'єднані Нації і працю цієї міжнародної організації та її заходи для мирного співжиття народів світу.

Оркестра з а п резентувала увертюру до опери „Оберон" К. М. Вебера, Карельську Сюїту Ж. Сібеліюса й на кінці, після всіх виступів „Трембіти", 4-ту Симфонію П. Чайковського. Чоловічий хор, як теж пізніше мішаний — „Трембіта" — відспівав низку пісень (Нижанківський, Гайворонський, Ніщинський, Ступницький, Недільський), а також довший уривок з „Запорожця за Дунаєм". Коментувала всі українські виступи по-англійськи п. Надя Віхар. У гарно виданій програмовій брошурці між іншими інформаціями поміщено теж окремий уступ про „Трембіту" з фотом диригента К. Цепенди. На одному з передових місць була надрукована така заввага: „Ми висловлюємо спеціяльне признання п. Богданові Сторожукові, президентові „Трембіти", за його знамениту співпрацю і тяжкий труд, який вможливив нам оцей спільний виступ".

Після всіх виступів на естраді, що їх сприйняла авдиторія з одушевленням, запрошено всіх на каву і до кришталевої залі на дансінг. Там знову ж виступила на павзі українська танцювальна група п-ни І. Драгінди. Це була велика несподіванка для публіки, яка оплескувала цей оригінальний виступ наших дівчат у гуцульських мальовничих строях.

У місцевій пресі виступ хору „Трембіта" мав прихильний відгук. І так критик Моссмен у „Дітройт Нюс" підкреслив „життя і радісність" у співах хору і похвалив уривок з оп. „Запор. за Дунаєм". Як „виїмково цікавий і знаменито виконаний". Того ж дня 23-го листопада м. р. критик Джордж Колінс у другому щоденнику „Фрі Пресс" визнав хор „великою і прекрасно здисциплінованою одиницею" і зазначив, що „хор дав повну насолоди програму з українських пісень"...

Як бачимо — ідея спільного виступу дала прегарне жниво і виявила новий, добрий спосіб, щоб дістати на українські концерти американську публіку, а в американській пресі рецензії музичних критиків.

Як довідуємось, співпраця запланована теж надалі. На концерті „Трембіти" 28 лютого 1960 в Артс Інституті в програмі будуть 2 точки спільні з оркестрою (щоправда не повною, а частиною). Мабуть і на вечерницях хору 6-го лютого в Шератон готелю з'являться цінні гості зо Сканд. Симф. Оркестри.

В. Несторович

У СПРАВІ КОНКУРСУ НА ВІДЗНАКУ 50-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ

На розписаний конкурс наспіло в означеному часі 6 проєктів.

Головна Пластова Булава розуміючи, що визначений первісно реченець був — можливо — за короткий на те, щоб дати змогу українським мистцям присвятити потрібну увагу конкурсові.

Тому Президія ГПБулави постановила продовжити реченець надсилання проєктів до дня 31 березня 1960 р.

Для пригадки подається, що відзнака має містити в собі правильний пластовий герб (лілія з тризубом) та графічне сформування ідеї 50-ліття Українського Пласту.

Головна Пластова Булава.

Замість квітів на могилу Дорогого

Професора МИКОЛИ УГРИН-БЕЗГРІШНОГО

складають — $ 25.00

на Українських Інвалідів, 6 учні Його кляси з Байройту.

В імені кляси:

Лариса ПАЛИДВОР-ЗЕЛИК і Адріян СТЕЦИК

Замість квітів на могилу

бл. п. радн. ФЕДОРА ОЛЕСНИЦЬКОГО

складають — $ 10.00

на фонд будови українсько-католицької церкви в Мюнхені

БОГДАН і СОФІЯ ЛУЧАКОВСЬКІ

Замість квітів на могилу

бл. п. проф. РОМАНА САВИЦЬКОГО

складають — $ 10.00

на фонд звеличання Його пам'яті

БОГДАН і СОФІЯ ЛУЧАКОВСЬКІ

ПОДЯКА

Складаємо найщирішу подяку Всім, які віддали останню прислугу Нашій Дорогій

ДРУЖИНІ, МАМІ і БАБЦІ,

бл. п. Катерині КЛОС

Дякуємо Високопреподобному о. Парохові Липникові за відправлення Панахиди. Щиро дякуємо Високопреподобному о. О. Кобринові за участь при перенесенні тіла Покійної з похоронного заведення до церкви і опісля на місце вічного спочинку та прощальну промову.

Щиро дякуємо Станиці Братства I УД УНА у Филаделфії за відспівану Панахиду, вінець і обслугу в часі перенесення тіла Покійної.

Дякуємо робітникам „Гардесті Ко." за вінець і Служби Божі.

Сердечно дякуємо всім Приятелям і Знайомим за висловлені співчуття, Служби Божі, квіти та участь у Похоронах.

Дякуємо похоронному заведенню М. Насевич за щире і дбайливо переведення Похоронів.

Годі нам поіменно вичислити всіх Тих, що в найбільному нашому горю віддали свої прислуги і виказали нам стільки приязні. Усім Вам нехай Всевишній заплатить стократно.

ОМЕЛЯН — муж
РОМАН і СОФІЯ — син і синова
АДРІЯН — внук

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього передчасно відійшла від нас у Вічність наша Невіджалувана і Найдорожча,

бл. п. Ольга з Терлецьких СМАЛЬ

яка померла дня 18-го грудня 1959 року.

Цією дорогою складаємо найсердечнішу подяку всім Тим, які в часі довгої і тяжкої недуги нашої Найдорожчої Покійниці не жаліли труду, щоб принести Їй пільгу в Її безмежних моральних і фізичних терпіннях, а по Її відході у Вічність, виявили нам, в хвилинах найтяжчого болю, стільки співчуття та теплих почувань.

Зокрема, в глибокій пошані, дякуємо Високопреподобним Оцям: о. Дмитрові Библові, о. Іванові Балі та о. Петрові Лаптуті за відвідування Покійниці в часі Її недуги, за відправлення Парастасів і Панахид та за Похоронні Відправи в каплиці і в церкві та на кладовищі, а о. Іванові Балі, окремо, за Його зворушливі слова у церкві.

Дякуємо також членам хору „Трембіта" в Нюарку, як також ВПанам проф. Т. Каськову, О. Стецурі, Т. Добошові і Т. Лозинському, які своїм співом звеличали Похоронні Відправи для нашої Незабутньої Покійниці.

Хай нам вільно буде подякувати Тим всім ВПанам лікарям, які так ревно та незвичайними зусиллями старалися вирвати нашу Покійницю з кіхтів невмолимо поступаючої недуги, а в останніх хвилинах Її життя, облегшити Її терпіння. За це дякуємо д-рам: Ч. Гарольдові та Я. Восвідці з Ню Йорку та д-рам: Ю. Малецькому, Я. Миндюкові, Любі Стефанівській, Юрієві Стефанівському та М. Терлецькому з Нюарку.

Сердечно дякуємо всім Тим Рідним та Приятелям, які виявили стільки любови до Найдорожчої Покійниці, та йдучи за голосом Її останньої волі, замість квітів на домовину, склали такі щедрі пожертви на Заупокійні Служби Божі та на різні добродійні цілі.

Дякуємо також всім Тим численним Рідним, Приятелям та Знайомим, які віддали нашій Невіджалуваній Покійниці останню християнську прислугу своєю участю в Парастасах, Службі Божій та Похоронах, як також всім Тим, що поспішили скласти нам вислови співчуття та підтримали нас в найтяжчих цих хвилинах.

Особлива подяка від нас похоронному заведенню Литвин & Литвин за взірцеве та совісне переведення Похоронів.

В безмежному болю і смутку:

БАТЬКИ, ЧОЛОВІК, СЕСТРА, БРАТИ

✝

В глибокому смутку повідомляємо Приятелів і Знайомих, що з Волі Всевишнього, по довгих і важких терпіннях в неділю, 24-го січня 1960 р., на 72-му році життя, відійшов від нас у Вічність

НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ МУЖ, БАТЬКО і ДІДУНЬО,

бл. п. СТЕПАН ХАРЧУК

довголітній учитель на рідних землях в Скалатщині, а пізніше на еміґрації в українському таборі Гайденав в Німеччині.

Панахиди були відправлені в днях 26-го і 27-го січня, в год. 7:30 веч., в похоронному заведенні Капала.

Похорон відбувся в четвер, 28-го січня 1960 р., год. 9:00 ранку, з пох. заведення Капали до української католицької церкви св. Константина, а звідтіля, після Заупокійної Служби Божої, на місце вічного спочинку, на кладовище св. Антона в Минеаполісі, Мінн.

Невимовно важким горем прибиті:

ДРУЖИНА, ДІТИ, ВНУКИ і РОДИНА

БОГОСЛУЖЕННЯ

в УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ СВ. ВОСКРЕСЕННЯ — в БРОНКСІ, Н. Й.

при 675 Е. 183 вул. (біля 3-ої Евеню)

відправляються постійно

ЩОНЕДІЛІ — в год. 10:30 ранку.

КОМІТЕТ

ЗАКЛИКАЄМО

Товаришів-абітурієнтів Академічної Гімназії у Львові з 1935-го року

УВІЙТИ З НАМИ В КОНТАКТ

у справі

25-ліття ЗАКІНЧЕННЯ ҐІМНАЗІЇ

Д-р ІВАН ДАЧИШИН
810 N. Wood Street
Chicago 22, Ill.

Д-р Роман ЗАЛУЦЬКИЙ
819 N. Rockwell Street
Chicago 22, Ill.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІТ.-МИСТ. КЛЮБ

концертова заля ІРВІНҐ ГАЙ СКУЛ

40 Ірвінґ Пл., між 16 а 17 вул. в Ню Йорку

НЕДІЛЯ, 7-го ЛЮТОГО, год. 6:30 веч.

Клавдія ТАРАНОВА

„...надзвичайної краси голос... прекрасна вокальна техніка та глибока драматична сила..."

New York. Town Hall. „Musical Courier", Nov. 1959.

та

ОПЕРНИЙ АНСАМБЛЬ

серед виконавців —

ОРИСЯ БАЛА

лавреат оперної нагороди 1959 року.

В програмі: „Кармен", „Сорочинський Ярмарок", „Чорноморці", „Аїда", „Тоска" й ін. та Українські Народні Пісні.

Квитки до набуття: „Арка", „Сурма", „Еко" та „Мета".

УВАҐА! ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.! УВАҐА!

КІШ ПЛАСТУНОК та ГНІЗДО „ЛІСОВІ ЗВІРЯТКА" запрошують ВСЮ ДІТВОРУ на

Великий МАСКОВИЙ БАЛЬ БІЛОСНІЖКИ

який відбудеться

в неділю, 28-го лютого 1960 р.

в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ при Фліт Стр. і Окленд Евеню — в Джерзі Ситі.

ПОЧАТОК — в год. 4:00 по пол.

В програмі:

„Казка про Білосніжку" та всякі несподіванки.

ВСТУП: дорослі — 1.00 дол.; діти — 50 цен.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Комітету ВЕЧЕРНИЦЬ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ"

які відбудуться

в СУБОТУ, 27-го ЛЮТОГО 1960 року

в залі

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ — в НЮ ЙОРКУ.

Як щороку, під час ВЕЧЕРНИЦЬ, проходитиме

ВПРОВАДЖЕННЯ ДЕБЮТАНТОК,

що їх зголошення приймаються до 20-го ЛЮТОГО п. р., а саме:

письмово на адресу: п. Віра ЛЕВИЦЬКА, 189 East 7th Street — New York 9, N. Y. — Tel.: OR 7-6784

або телефонічно до: п. М. ДРАГАН, число тел.: DE(laware) 3-0884 Jersey City, N. J.

Дебютантки можуть зголошувати своїх партнерів.

Стрій для дебютанток ВЕЧІРНІЙ, по можності білого кольору.

ЗА КОМІТЕТ ПАНЬ:
Уляна КОЗАК
Мирослава ДРАГАН

ЗА ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ:
інж. Іван ВІНТОНЯК
д-р Юліян НАЛИСНИК
д-р Іван КОЗАК

Увага! ДІТРОЙТ і ОКОЛИЦЯ!

в СУБОТУ, 27-го ЛЮТОГО 1960 р.

в год. 8:00 вечора

у вел. залі "SLOVAK HOME" — 7151 Strong Ave.

(Плян доїзду залучений до запрошень).

ВЕЧЕРНИЦІ хору „ТРЕМБІТА"

НЕБУВАЛА й ОРИҐІНАЛЬНА

ЗАБАВА

на закінчення карнавалу!

За інформаціями чи попереднім замовленням КВИТКІВ телефонувати:

TW 2-6144 — або — SL 7-6631

Спорт

УВК „ПЛАЙ" У 1960 РОЦІ

Український Відбиванковий Клюб „Плай" відбув уже два турніри на сході Америки, обидва рази, на жаль, не здобуваючи належного йому першого місця, хоч складом змагунів він стоїть технічно далеко вище своїх суперників. Так у останньому турнірі в гостинному Бінгемтоні дня 23 січня ц. р. „Плай" знову програв рішальні — цим разом фінальні змагання зі симпатичними змагунами УМСА з Бінгемтону. До Фіналу дійшов „Плай" без великого труду, перемагаючи по черзі всіх суперників з вислідом сетів 2:0. Так розправився „Плай" з клюбами УМСА з Балтімору, Бінгемтону (команда Б), Норріставну, Филаделфії, Мидвілл, та Вунсакет, але закінчив турнір невдачею, програючи з Бінгемтоном (командою А) рахунком сетів 1:2. Причиною програної такого сильного тепер складу „Плаю" (бо інж. Лепкалюк справді подбав про найкращу на сході відбиванкову команду), треба вважати слабшу гру в полі та багато подач втрачених (сервів), тоді, коли всі змагуни „Плаю" пописувалися сильними та гарними стинками і доброю позиційною грою під сіткою. Коли команда свідома своїх слабих місць — ці недоліки можна скоріше направити.

В найближчу суботу 6-го лютого ц. р. „Плай" візьме участь в турнірі відбиванки східніх стейтів у Филаделфії, який відбудеться в приміщеннях Центральної УМСА при Арч Стріт. Можна сподіватися, що досвід „Плаю" з двох попередніх турнірів допоможе нашим репрезентантам добитися кращих успіхів, бо є всі дані на те, щоб „Плай" в цьому році був кращим як у попередньому, а чей же осяги „Плаю" попереднього року були справді великі. в. с.

Д-р Айзенгавер твердить, що ЗДА потребують обдарованих уявою творчих людей

Балтімор, Меріленд. — Президент Університету ім. Джана Гопкінса, брат Президента д-р Мілтон Айзенгавер в свойому річному звіті заявив, що ЗДА „потребують людей, які були б здібні творчо думати і були обдаровані уявою та могли відноситися до всіх явищ із найгострішою критикою. Він розглядає фізичний і умовий розвиток в цьому віці, і підкреслює гін до спеціялізації. Давніше можна було порахувати фахи людей на пальцях рук, тепер Американське Товариство нараховує аж 42.000 спеціяльних фахів. Тепер перед науковцями важливе завдання; в минулому році ми були свідками публікації 55 тисяч журналів, в яких було 1,200,000 статтей із ділянки фізики й біології. Нові винаходи ще не можуть бути зреалізовані до практичного вжитку, а вже деколи є перестарілі. 10 років тому 75% всіх ліків, уживаних тепер, були зовсім невідомі, а половина всіх продуктів, що їх продукують тепер найбільші хемічні компанії, 15 років тому була невідома. Наука й знання розвиваються в такому скорому темпі, що людина по закінченні студій не сліє припинити цілковито дали свої фахові студії, як це могло бути давніше, коли людина осягала вже певний науковий титул. В університеті Джана Гопкінса студіює аж 500 науковців, які давніше здобули наукові титули докторів різних знань. „Безпека цієї країни, казав д-р Мілтон Айзенгавер, залежна від постійних дійсно основних дослідів над істотою світу і розумінні себе самих".

Комуністичний Китай використовує вояків, як робітну силу

Гонг Конг. — Китайська комуністична преса почала тепер широку пропаганду за якнайширше використання активних військовиків — вояків й офіцерів теж і як робітної сили, для примусової наділі праці в індустрії і сільському господарстві. Інформаційна китайська агенція „Новий Китай" подає, що в останньому році комунокитайська армія жертвувала „добровільно" 40,000,000 трудоднів для праці по фабриках і в сільських колективах. Відроблена ними кількість днів праці визначає, що кожен вояк із 2,5 мільйонової, як оцінюють тепер, комуно-китайської армії мусів працювати на протязі останнього року ще цілих 16 днів або у фабриці або в сільському господарстві Допомагали вояки теж в регуляційних роботах і в будуванні нових фабрик і підприємств. Щоб збільшити засоби прохарчуваня країни деякі військові з'єднання вигодовували у своїх „годинах дозвілля" свиней і управляли городину. В комуністичній пропаганді цю працю вояків представляють агітатори, як виконання революційного і патріотичного обов'язку.

Ню Йорк відзначив 85-річчя славного скрипаля Фріца Крайслера

Ню Йорк. — 2-го лютого в Сити Голл відзначили 85-річчя з дня народження світової слави скрипаля Фріца Крайслера, передаючи йому почесну грамоту, в якій пишеться про нього як про „найбільш чутливого і славного скрипаля" та „композитора чудової музики в дусі його родинного Відня". Сам скрипаль є дуже скромною людиною, а його жінка ще й тепер любить говорити, що він „був би став славним скрипалем, коли б був хотів вправляти". Коли він мав 4 роки, зробив собі скрипку зі скриньок від сигар; він вчасніше читав ноти, як слова, і в 7-му році мав свій концерт та дістався до Віденської Консерваторії, хоч туди приймали у віці 14-ох років. В 10-му році дістав золоту медалю і вступив до Паризької Консерваторії і в 12-му році здобув Першу Велику Нагороду в тій консерваторії. В 13-му році по раз перший їздив на виступи до Америки. В першій війні був капітаном австрійської армії і був тяжко поранений. По війні здобув світову славу, а в 1943 році став громадянином ЗДА. Від 10-ох років він не виступає публічно і тільки рідко грає в приватних колах знайомих. Крайслер відомий як великий філянтроп.

Особистість кандидата — це ключ до популярности серед виборців

Анн Арбор, Мишиґен. — Чотири науковці - соціологи Мишиґенського університету написали книжку про кандидатури Айзенгавера і Стівенсона в роках 1952 і 1956 і прийшли до висновку, що особистість кандидатів, а не урядові успіхи, грали головну ролю в тому, що Айзенгавер два рази переміг був Стівенсона. Ці науковці ствердили на основі чисельних опитів, що в 1952 виборці багато більше знали про особу генерала Айзенгавера як про іллінойського губернатора Адлея Е. Стівенсона. В 1956 році виборцям не подобалися успіхи Айзенгавера, але вони шанували його особисті прикмети: щирість, гідність, чесність члена родини, релігійну відданість і милу появу. Багато з цього не мав Стівенсон, який в 1956 році втратив був навіть ті симпатії, які здобув був як губернатор до 1952 року. Праця цих професорів має вийти окремою книжкою на весні 1960 року під назвою „Американський виборець."

● Американці передбачають погоду на основі того, чи 2-го лютого є така погода, що бабак може вийти зі своєї нори і побачити свою тінь. Подібне віщування було і в нас у старому краю, але воно було прив'язане до медведя і до іншого дня лютого. Згідно з тим народним віщуванням, коли тварина при гарній погоді вилізе зі своєї нори і побачить свою тінь, тоді вона ховається туди назад, бо буде ще довго зима. 2-го лютого було сонце, але і падав сніг, тому не знати, що зробив американський бабак, і чи буде вчасно весна.

● Управитель школи в Гартфорд Сити, Індіяна, Лíонард Редден без найменшої причини в клясі на очах учнів застрелив 52-річну вчительку, панну Гейметв Робсон і 62-річну пані Мінні МекФеррен, а після того виїхав автом за місто і там себе застрелив. Гадають, що він нагло збожеволів, бо іншої причини ніхто не може знайти.

● Лікарі випробовують новий лік проти діяреї-бігунки, на яку часто хворіють діти. Цей лік „Солай-майсін — „С") з успіхом випробовувано на 128 дітях у віці до одного року.

ТАРЗАН, ч. 4401. Мало не зприторка.

THE TWO MEN HAD BEEN INSPECTING CROSS'S TREASURE WHEN SUDDENLY A VOICE SOUNDED FROM BEHIND. "WELL, WELL -- WHAT A QUAINT RENDEZVOUS!"
TARZAN AND GEORGE SPUN AROUND, HOPING TO DEFEND THEMSELVES, BUT THEY WERE TOO LATE --
INTENSE FURY REPLACED CROSS'S SARCASM AS HE AIMED HIS RIFLE FOR THE KILL!

Обидва чоловіки оглядали скарби Кросса, коли нагло з-заду пронісся голос. — Дуже добре... яка незвичайна зустріч!

Тарзан і Джордж обернулися, але вже було запізно...

Сильна лють заступила сарказм Кросса, коли він спрямував свою рушницю, щоб вбити!